

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه های ادبی	رشته ی: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۶ / ۷	
دانش آموزان و دوطالبان آزاد سراسر کشور در دوره ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۸		اداره ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	هجای سوم واژه ی « تابستان » را با علامت خاص خود بنویسید.	۰/۲۵
۲	با توجه به شعر زیر، به سؤالات پاسخ دهید. مرحبا ای بیک مشتاقان، بده پیغام دوست سر ز مستی برنگیرد تا به صبح روز حشر الف) کدام بیت، « مصرع » است؟ ب) حروف قافیه را بنویسید.	۰/۵
۳	شعر زیر، در قالب « رباعی » سروده شده است یا « دو بیتی »؟ چرا؟ وقت است که در بر آشنایی بزنیم زان پیش که دست و پا فرو بندد مرگ تا بر گل و سبزه، تکیه جایی بزنیم آخر کم از آن که دست و پای بزنیم	۰/۵
۴	مسعود سعد، شعر زیر را در قالب سروده است. ای کامگار سلطان، انصاف تو به کیهان مسعود شهریاری، خورشید نامداری ای اوج چرخ جایت، گیتی ز روی و رایت گشته عیان اتدر جهان چون بوستان	۰/۲۵
۵	هر یک از واژه های مشخص شده در بیت زیر، کدام یک از ارکان تشبیه هستند؟ « این عمر به ابر نوبهاران ماند این دیده به سیل کوهساران ماند »	۰/۵
۶	با توجه به مصرع اول بیت زیر، به سؤالات پاسخ دهید. « درون سینه، دلم چو کبوتران بتهد الف) « طرفین تشبیه » را مشخص کنید. ب) تشبیه موجود را به صورت یک « تشبیه بلیغ » در آورید.	۱
۷	برای تشبیه زیر، « وجه شبه » مناسب بنویسید. « انسان صادق، همچون آینه است. »	۰/۵
۸	تشبیه موجود در بیت زیر، « مرکب » است یا « مفرد »؟ چرا؟ « صلا ی یوسف گل شد جهان گیر زلیخای جوان شد عالم پیر »	۰/۷۵
۹	واژه ی « نرگس » را به شکل « استعاره ی مصرحه » در جمله ای به کار ببرید.	۰/۵
۱۰	در کدام بیت، « استعاره ی مکنیه » به کار رفته است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) شب، نرم نرم، پای ز جنگل برون نهاد ب) چو دریای خون شد همه دشت و راغ آهسته، دشت و بیشه، نقابی بر او کشید جهان چون شب و تیغ ها چون چراغ	۰/۷۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۹ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۶ / ۷	
دانش آموزان و دولوپلان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۸		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۱	مفهوم استعاره‌ی هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید. «مرا برف باریده بر پر زانغ» «برید و میان را به گیسو بیست» نشاید چو بلبل تماشای باغ به فندق گل و ارغوان را بخست	۰/۵
۱۲	در بیت‌های زیر، کدام واژه‌ی مشخص شده، «مجاز» است؟ «قرینه»ی آن را بنویسید. «آفرین جان آفرین پاک را» «کار پاکان را قیاس از خود مگیر» آن که جان بخشید و ایمان خاک را گرچه باشد در نیشن شیر و شیر	۰/۵
۱۳	در هر یک از موارد زیر، «مجاز» را بیابید و نوع «علاقه»ی آن را بنویسید. الف) این دم شنو که راحت از این دم شود پدید ب) اگر رفت و آثار خیرش نماند نشاید پس مرگش الحمد خواند	۱
۱۴	مفهوم هر یک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هر که در مزرع دل، تخم وفا سبز نکرد ب) ای نصیحت کن ملامت، چند و چند، از دست تو زرد رویی کشد از حاصل خود وقت درو صد گریبان پاره کردم، دستم از دامن پدار	۱
۱۵	کنایه‌ی «هنوز از دهن بوی شیر آیدش» را برای بیان چه مقصودی به کار می‌بریم؟	۰/۵
۱۶	در کدام بیت، کاربرد «تتابع اضافات» آشکار است؟ تکرار کدام «واج» آن را پدید آورده است؟ الف) خواب نوشین باسداد رحیل ب) لبخند تو خلاصه‌ی خوبی هاست باز دارد پیاده را ز سیل لختی بخند، خنده‌ی گل زیباست	۰/۵
۱۷	در عبارات‌های زیر، «سجع»‌ها را بیابید و «نوع» آن‌ها را مشخص کنید. الف) خبری که دانی دلی بیازارد، تو خاموش تا دیگری بیارد. ب) صیاد، بی‌روزی ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی‌اجل در خشکی نمیرد.	۱
۱۸	در بیت زیر، آرایه‌ی «موازنه» وجود دارد یا «ترصیع»؟ چرا؟ «ز گرز تو خورشید گریان شود ز تیغ تو بهرام بریان شود»	۱
۱۹	در ابیات زیر، «جناس»‌ها را تعیین کنید و به‌طور دقیق نوع هر یک را بنویسید. الف) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند ب) گرم باز آمدی محبوب سیم اتمام سنگین دل پ) ای آسمان چو دور ندیمانث دیسده‌ای همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند گل از خارم برآوردی و خار از پای و پای از گل در دور خویش، شکل مسدور گرفته‌ای	۱/۵
۲۰	آیا واژه‌های «اشارت» و «بشارت» نمونه‌ی مناسبی برای موسیقایی‌ترین نوع جناس هستند؟ چرا؟	۰/۵
۲۱	در بیت زیر، کدام واژه‌ها آرایه‌ی «جناس» را به وجود می‌آورند؟ «یاد یاران یار را میمون بود خاصه کان لیلی و این مجنون بود»	۰/۵
۲۲	چگونگی کاربرد آرایه‌ی «تصدیر» را در بیت زیر شرح دهید. «گوش کن پند ای پسر وز بهر دنیا غم مخور گفتمت چون فرّ هدیشی گر توانی داشت گوش»	۰/۵
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»	

باسمه تعالی

ردیف	سؤالات	نمره
<p>سوالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی ساعت شروع: ۹ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه</p> <p>سال سوم آموزش متوسطه تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۶ / ۷</p> <p>دانش آموزان و دوطلبان آزاد سراسر کشور در دوره‌ی تابستانی (شهریورماه) سال ۱۳۸۸ اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir</p>		
۲۳	کدام گروه از واژه‌های زیر، پدید آورنده‌ی آرایه‌ی « اشتقاق » هستند؟ دلیل خود را بنویسید. الف) طلعت - طالع ب) عمل - عالم	۰/۵
۲۴	در بیت زیر، آرایه‌ی « تلمیح » را مشخص کنید، دانسته‌ی مورد نظر را در یک سطر توضیح دهید. « پدرم روضه‌ی رضوان به دو گندم بفروخت من چرا مُلک جهان را به جوی نفروشم »	۱
۲۵	مولوی در بیت «بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو فی شأن ای پسر» از کدام آرایه‌ی معنوی، بهره گرفته است؟ دلیل خود را بنویسید.	۱
۲۶	در بیت زیر، آرایه‌ی « ایهام » را بیابید و معانی مختلف واژه‌ای که این آرایه را پدید می‌آورد، بنویسید. « هر کو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نجید در رهگذر باد، نگهبان لاله بود »	۱
۲۷	چرا مصراع دوم بیت زیر را نمونه‌ای از « تناقض » می‌دانیم؟ « از خلاف آمد عادت بطلب کام که من کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم »	۰/۵
۲۸	در بیت زیر، آرایه‌ی « حس آمیزی » را بیابید. « سرود مجلس است اکنون، مُلک به رقص آرد که شعر حافظ شیرین سخن، ترائه‌ی توست »	۰/۵
۲۹	در بیت زیر، « نشر » ها را مشخص کنید؛ سپس « نوع لف و نشر » را بنویسید. « ای نور چشم مستان، در عین انتظارم چنگی حزین و جامی بنواز یا بگردان »	۰/۵
۳۰	آرایه‌ی « حسن تعلیل » را در بیت زیر، توضیح دهید. « باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد »	۰/۵
	« موفق باشید »	جمع نمره
		۲۰